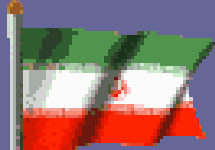

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

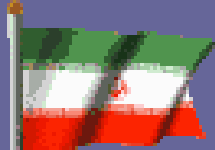

امروز اهمیت مدافعان غیرعالمی قاعده را برای مسئولین بایستی شناخته شده باشد، اهتمام شاکار را پیش می برد.

“مقام معظم رهبری”

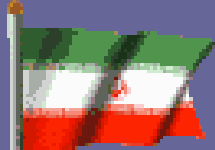

وزارت علوم تحقیقات و فناوری معاونت پژوهش و فناوری کمیته پدافند غیرعامل

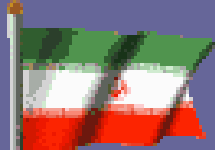
تعریف پدافند غیر عامل

- پدافند غیر عامل، مجموعه اقداماتی است که قبل از خطر انجام می گیرد و در هنگام بروز هرگونه تهدید طبیعی و غیر طبیعی (مانند جنگ) موجب کاهش آسیب پذیری نیروی انسانی، ساختمان ها، تاسیسات، تجهیزات، اسناد و شریان های حیاتی یک کشور می گردد.

بیانات مقام معظم رهبری

- این موضوع را قبلاً هم ابلاغ کرده ام و الان هم تأکید می کنم که تدابیر کارساز در این پدافند غیرعامل را عملی کنید.
- تنها راه مقابله با تهدیدها این است که وضعیت داخلی به گونه ای ساماندهی شود که دشمن از پیروزی خود مطمئن نباشد و زمینه را برای ماجراجویی فراهم نبیند.
- ندانستن اینکه دشمن چه در سر دارد و چه می خواهد بکند ، غفلی است که ممکن است ما را از امکان برخورد و امکان دفاع محروم کند.

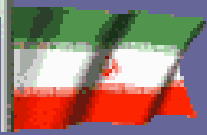

بیانات مقام معظم رهبری

- تهدید را کاملاً جدی بگیرید ، یعنی به هیچ وجه در محاسبات خودتان از تهدید جدی پایین نیایید ، منتها تهدید جدی معنایش حتمی نیست ، هیچ حتمیتی وجود ندارد.
- باید تدابیر کارساز در باب پدافند غیرعامل را عملی کنید.
- پدافند غیرعامل مانند شعله ای بلند شود این که دولت به پدافند غیرعامل اهمیت بدهد و وزراء و مسئولین دولتی به آن اهتمام کنند تذکر داده ایم و نظرات رهبری به دولت و آن ستاد ابلاغ شده است. امروز اهمیت پدافند غیرعامل قاعدتاً برای مسئولین بایستی شناخته شده باشد ، اهتمام شما کار را پیش میبرد.

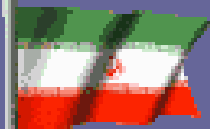
تدابیر و فرامین :

- **مقام معظم فرماندهی کل قوا در ارتباط با ساماندهی و ایجاد یک هماهنگی و ضمانت اجرایی در تصمیمات در ارتباط با پدافند غیر عامل موارد زیر را تأکید فرموده‌اند :**
- **تشکیل کمیته دائمی پدافند غیر عامل به منظور هماهنگ سازی، سیاست‌گذاری، کنترل، نظارت و تصویب طرح‌های پدافند غیر عامل پروژه‌های توسعه ای کشور در ستاد کل نیروهای مسلح.**
- **تأکید بر شناسایی مراکز درجه یک و حیاتی کشور در طرح‌های پدافندی.**
- **اولویت‌بندی اماکن و موضوعات بر اساس اهمیت و کاربرد آنان در طرح.**
- **داشتن نگاه اجرایی و میدانی در موضوعات پدافند غیر عامل.**

تدابیر و فرامین :

- به نتیجه رساندن طرح‌های پدافند غیرعامل در ارتباط با مسئولین اجرایی کشور. (مسئولیت کلیه وزراء)
- تأکید بر داشتن طرح پدافند غیر عامل برای کلیه پروژه‌ها و تأسیسات کشور.
- تأکید بر پیگیری کمیته دائمی و نظارت بر اجرای طرح‌های پدافند غیر عامل دستگاه‌های اجرایی کشور.
- تأکید بر روحیه بسیجی در اجرای پروژه‌ها.
- در اولویت بالا قرار داشتن مسئله پدافند غیر عامل کشور.
- استفاده از نعمت‌های خداداد (عوارض طبیعی موجود و ...).
- ایمن سازی سرمایه‌های اساسی (اقلام عمده دفاعی و حیاتی).

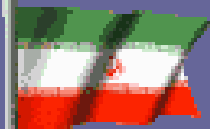

مبانی و مستندات :

قانون برنامه چهارم توسعه کشور :

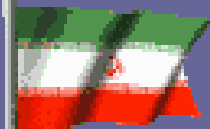
بند ۱۱ ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنجساله چهارم توسعه کشور:

رعایت اصول پدافند غیر عامل در طراحی و اجرای طرحهای حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمانهای حساس و شریانهای اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح طبیعی.

ماده ۷ – وظایف و اختیارات کمیته‌های دستگاههای اجرایی عبارتند از :

- ۱- بررسی و پیشنهاد سطح‌بندی و اولویت‌بندی مراکز دستگاه مربوط.
- ۲- پیگیری تهیه و اجرای طرح پدافند غیر عامل مراکز موجود بر اساس مصوبات کمیته دائمی و نظام فنی و اجرایی کشور به نحوی که در طول برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران – مصوب ۱۳۸۳ – حداقل مراکز حیاتی و حساس کشور ایمن سازی شوند.
- ۳- نظارت بر اعمال ضوابط و مقررات پدافند غیر عامل در طرحهای دستگاه مربوط.
- ۴- انجام پژوهشها و آموزشهای تخصصی و عمومی در زمینه پدافند غیر عامل مرتبط با موضوعات تخصصی دستگاه مربوط.

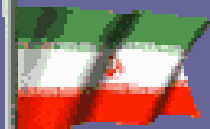

اهداف دفاع غیرعامل

■ **تقلیل آسیب پذیری و کاهش خسارات و صدمات تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور در برابر خطرات طبیعی و حملات دشمن**

■ **حفظ سرمایه های کلان ملی کشور**

■ **حفظ توان خودی جهت ادامه فعالیتها و تداوم عملیات تولید و خدمات رسانی**

اهداف دفاع غیرعامل

❑ صرفه‌جویی در هزینه‌های نیروی انسانی

❑ افزایش آستانه مقاومت مردمی در برابر تهدیدات

❑ بالا بردن توان دفاعی کشور

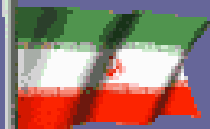
❑ توزیع ثروت، جمعیت و سرمایه‌های ملی در کل فضای سرزمینی کشور از طریق اعمال سیاست تمرکززدایی، آمایش سرزمینی و پراکندگی زیرساخت‌های کلیدی و مراکز حیاتی، حساس و مهم تولیدی محصولات کلیدی (نیروگاهی، پالایشگاهی، صنعتی، نظامی، غذایی، آبرسانی و ...)

❑ آمادگی‌های لازم جهت مقابله با دشمن در شرایط تهدیدات نامتقارن

❑ حفظ تمامیت ارضی، امنیت ملی و استقلال کشور.

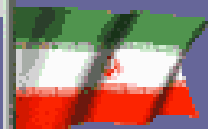
اهداف دفاع غیرعامل

- ۱- بکارگیری اقدامات پدافند غیرعامل ، موجب زنده ماندن و ادامه حیات و بقای نیروی انسانی می گردد که با ارزش ترین سرمایه یک سازمان و قدرت ملی کشور می باشد.
- ۲- دفاع غیرعامل موجب صرفه جویی کلان اقتصادی و ارزی در حفظ تجهیزات و سازه های بسیار گران قیمت می گردد.
- ۳- دفاع غیرعامل ، مراکز حیاتی و حساس (اقتصادی ، سیاسی ، نظامی ، ارتباطی ، مواصلاتی ، دانشگاهها، پالایشگاهها ، نیروگاهها ، بنادر ، فرودگاهها ، مجتمع های صنعتی و ...) را در برابر تهدید حفظ نموده ، خسارات و صدمات را تقلیل و ادامه فعالیت و مقاومت در شرایط بحران و جنگ را ممکن می سازد.
- ۴- اقدامات دفاع غیرعامل موجب تحمیل هزینه بیشتر به دشمن می گردد.
- ۵- دفاع غیرعامل موجب حفظ نیروها برای ضربه زدن در زمان و مکان مناسب به دشمن و سلب آزادی و ابتکار عمل از دشمن و نیروی مهاجم می شود.
- ۶- پیشگیری بهتر از درمان ، و تصفیه آب در سرچشمه آسانتر از تصفیه در دریاست

نتیجه بکارگیری اقدامات دفاع غیر عامل

- کاهش سطوح آسیب پذیری کشور در نتیجه افزایش آستانه شکست
- افزایش قابلیت مدیریت بحران
- افزایش ضریب امنیتی و ایمنی کشور
- افزایش هزینه تجاوز و ضریب بازدارندگی کشور
- افزایش پایداری و تداوم فعالیتها
- کمک به حفظ آرامش عمومی
- ارتقاء آستانه مقاومت مردمی
- بی اثر یا کم اثر سازی عملیاتیهای دشمن
- ایجاد تردید در متجاوز نسبت به شروع تجاوز
- ارتقاء ضریب امنیت در توسعه پایدار ملی

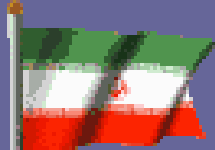

حوزه ها و محورهای اساسی پدافند غیرعامل:

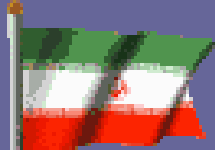

پدافند غیر عامل در سوئیس

- سوئیس دارای سابقه طولانی بیطرفی در مناسبات جهانی است به طوری که این کشور از سال ۱۸۱۵ تا کنون وارد هیچ جنگی نشده است.
- در سال ۱۹۵۹ میلادی ، مردم سوئیس به اضافه شدن بند دفاع غیرعامل به قانون اساسی دولت مرکزی ، رأی مثبت دادند
- کشور سوئیس سمبل و نماد توجه به پدافند غیر عامل محسوب می شود و این کشور در حالیکه هیچگونه تهدیدی ندارد و کشوری بی طرف در اروپا شناخته می شود اما آینده نگری می کند و پدافند غیر عامل قوی در آن کشور وجود دارد.
- سوئیس هیچگونه منابع طبیعی نداشته اما دارای یکی از بالاترین میزان درآمد سرانه در جهان است و اقتصادش بر پایه صنعت ، کشاورزی، توریسم، بانکداری و بیمه می باشد.
- برنامه پدافند غیر عامل سوئیس از اوایل دهه سالهای ۱۹۶۰ با جدیت هر چه تمام تر آغاز شد.

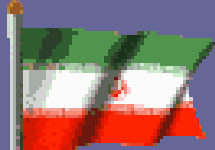

- در سوئیس سازمان CDO که یک سازمان غیر نظامی و غیر دولتی است، برنامه‌ریزی‌های مرتبط با پدافند غیرعامل را انجام می‌دهد.
- این سازمان ۸ جلد کتاب به عنوان ضوابط و اصول پدافند غیر عامل تدوین کرده است
- برنامه‌ریزان دفاع غیر نظامی و دفاع غیر عامل سوئیس اعتقاد دارند که جنگ برای حیات یک ملت تنها محدود به جبهه نظامی نمی‌باشد. هدف هر دولتی در یک منازعه تمام عیار حفظ حیات خود شامل ادامه حیات اقتصادی، مالی، منابع معنوی و بطور خلاصه، کل جمعیت غیر نظامی‌اش می‌باشد.
- بسیاری از تاسیسات و ساختمان‌های این کشور به صورت دو منظوره احداث می‌شود و علاوه بر کاربردهای متفاوت در شرایط عادی، در شرایط بحران به پناهگاه تبدیل می‌شود مردم و شرکت‌های ملی و خصوصی در صورت رعایت استانداردهای دفاع غیر عامل از دولت‌ها کمک‌های مالی دریافت می‌نمایند و ساخت پناهگاه در مدارس، دانشگاه‌ها و مراکز مشابه الزامی است.

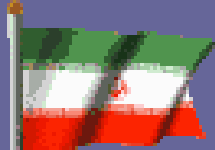
شرح وظایف کمیته پدافند غیر عامل وزارت علوم؛ تحقیقات و فناوری

- ایجاد ساختار سازمانی مناسب در وزارت در خصوص پدافند غیرعامل و ایجاد زمینه ای مناسب جهت حمایت از برنامه ها، تثبیت جایگاه سازمانی و اجرای از مصوبات و برنامه های پدافند غیرعامل.
- برنامه ریزی جهت ایجاد و توسعه پژوهشکده ها، دانشکدهها، انجمن های علمی و آزمایشگاه های مورد نیاز پدافند غیر عامل طبق ضوابط
- توسعه فناوری های کلیدی و حساس پدافند غیر عامل در داخل کشور.
- برنامه ریزی و برگزاری دوره های تربیت استاد در جهت تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز پدافند غیرعامل
- برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت، سمینارها، کارگاههای آموزشی، همایشهای علمی و کاربردی براساس نیاز و اولویت های پدافند غیرعامل
- ایجاد تعامل مناسب جهت تعریف و تصویب پروژه های مشترک با سایر مراجع در سطح ملی
- بازنگری دوره ها و دروس موجود، تدوین و ارائه دروس جدید، تدوین برنامه و برگزاری دوره ها و گرایش های جدید در مقاطع تحصیلی مختلف مورد نیاز پدافند غیر عامل

شرح وظایف کمیته پدافند غیر عامل وزارت علوم؛ تحقیقات و فناوری

- فراهم نمودن امکان پذیرش دانشجو در مقاطع تحصیلی مختلف پدافند غیرعامل در دوره های حضوری و مجازی، بازنگری دوره های موجود و تدوین ، تصویب و برگزاری دوره های کوتاه مدت فنی و حرفه ای و بلند مدت تخصصی
- آینده پژوهی در موضوع پدافند غیرعامل
- تعریف پایان نامه های دوره های تحصیلات تکمیل مطابق با محور و نیازهای اعلام شده پدافند غیر عامل
- حمایت و پشتیبانی از پایان نامه های دکتری و کارشناسی ارشد و همچنین ایجاد فرصتهای مطالعاتی اعضای هیئت علمی و دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد در حوزه پدافند غیر عامل و انتقال فناوری لازم از خارج به داخل
- ایجاد، ساماندهی و نظارت کمیته های فرعی پدافند غیر عامل در دانشگاه ها و مراکز علمی
- همکاری با کمیته دائمی در شناسایی کنفرانس ها و نمایشگاه های خارج از کشور و شرکت در آن.

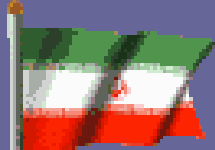

ضوابط تشکیلاتی و سازمانی کارگروه های کمیته اصلی و فرعی پدافند غیرعامل

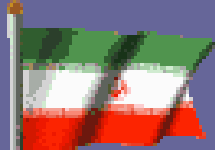
۱- کارگروه فرهنگی اجتماعی

وظایف اصلی این کارگروه عبارتند از :

- ۱- ارتقای بینش فرهنگی و روحیه خودباوری، خلاقیت و مسئولیت پذیری با تکیه بر شناساندن فرهنگ و موارث اسلامی و ایرانی
- ۲- اعتلا و تعمیق به معرفت و بصیرت دینی مبتنی بر آموزه های قرآنی و معارف اهل بیت (علیهم السلام) در همه سطوح دانشگاهی
- ۳- حاکم کردن بینش توحیدی در عرصه های زندگی فردی و اجتماعی دانشگاهیان
- ۴- تجلی استعدادها و برانگیختن خلاقیت و شکوفایی علمی و فرهنگی
- ۵- اهتمام به تحقق جنبش نرم افزاری تولید علم به منظور ارتقاء سطح دانش و توسعه علم گرایی به عنوان گفتمان فرهنگی مسلط در دانشگاه ها

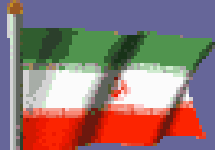

- ۶- صیانت از فرهنگ، تمدن و هویت اصیل اسلامی – ایرانی و ترویج آن در میان دانشگاهیان با هدف تقویت وحدت و هویت ملی
- ۷- حفظ و ترویج ارزش های انقلاب اسلامی و ارتقای بینش سیاسی- اجتماعی جامعه دانشگاهی با تکیه بر رهنمودهای امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری
- ۸- ارتقاء مهارت های زندگی اجتماعی دانشجویان و تسهیل روند جامعه پذیری آنان
- ۹- مطالعه و آسیب شناسی پدیده های فرهنگی- اجتماعی و تقویت پژوهش های نظری و کاربردی با بهره برداری از همه ظرفیت های دانشگاهی
- ۱۰- اعتلای هویت، ارزش و منزلت دانشگاهی و احیای جایگاه علم و صیانت از کرامت دانشگاهیان
- ۱۱- تلاش به منظور حفظ شخصیت، هویت، حرمت و کرامت انسانی زن در جامعه دانشگاهی و ارائه الگوی زن مسلمان در سطوح ملی و بین المللی

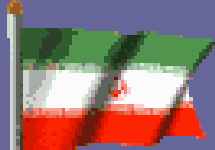
۲- کارگروه پژوهشی

به منظور ساماندهی پژوهش ها و تحقیقاتی که در سطح کشور در دانشگاه های مختلف در حال انجام است و با هدف جبران عقب ماندگی های ایجاد شده در علوم مرتبط با فناوری های پاسخگو به تهدیدات متصور جمهوری اسلامی ایران، می توان گروه های تخصصی فناوری های نو، فناوری های بدیع، فناوری های جاری و توسعه زیر ساخت های تحقیقاتی (آزمایشگاه های مرجع، تخصصی و...) به کارگیری و توسعه بانک های اطلاعاتی، هدایت و حمایت از انجمن ها و NGOها، تولید نشریات و مکتوبات، اتخاذ سیاست ها و برنامه های آینده پژوهانه، توسعه خلاقیت و نوآوری با هدایت و حمایت از کانون های تفکر را پیشنهاد نمود.

۳- کارگروه آموزشی

وظیفه اصلی این کارگروه، سیاست گذاری و برنامه ریزی در حوزه تدوین و اجرای دوره های کوتاه مدت عمومی و تخصصی، دوره های بلند مدت، بازنگری دوره های جاری (متون ، سرفصل ها و واحدها) و تطابق با نیازمندی های پدافند غیر عامل می باشد. به همین منظور ذیل این کارگروه می توان گروه های تخصصی علوم فنی و مهندسی، علوم انسانی، علوم پایه، علوم هنر، علوم کشاورزی و علوم هنر را پیش بینی نمود که در این راستا از ظرفیت های ساختاری موجود وزارت علوم نیز می توان بهره کافی را جست.

۴- کارگروه عمرانی

در این کارگروه ها با سیاست گذاری و برنامه ریزی و هماهنگی مناسب موجبات حفظ و صیانت از زیرساخت های حیاتی و حساس وزارت علوم، دانشگاه ها، خوابگاه ها و پژوهشکده ها فراهم گردیده و با اتخاذ تدابیر لازم توسعه های آتی زیر ساخت های مراکز ذکر شده بر اساس ملاحظات پدافند غیر عامل تحت مدیریت در خواهد آمد.

با تشکر

